

[Kai Moltke.]

ditten ind i sådanne spor, at den falder inden for rammerne af den indkomstpølitik og den koordinering af økonomien, som man har efterlyst her fra denne talerstol? Jeg tror dog, at den højtærede økonomiminister i alle tilfælde vil være enig med mig i, at det ikke er videre gunstigt, når vi har særlige kreditororganisationer, som anvender 66 pct. af deres samlede udlån til udlån i den gamle boligmasse under forhold og med egenskaber, som er en væsentlig bestanddel af de former for kreditgivning, som den højtærede økonomiminister har karakteriseret så træffende i det pågældende interview.

Men tilbage bliver altså spørgsmålet: godkender man disse former for vore realkreditinstitutioners virksomhed, eller kunne en korrektion være nødvendig? Godkender man sådanne dispositioner som 66 pct. af lånoptagelsen i det gamle byggeri? Så vil det jo blive vanskeligt at bekæmpe inflationen effektivt.

Økonomiministeren (Henry Grünbaum): Også på baggrund af de oplysninger, det ærede medlem gav nu, må det være rimeligt at give nogle oplysninger om størrelsesordenen af det problem, vi har med at gøre. Jeg erkender, at det er et problem. Spørgsmålet er, hvor stort det er, og om vi kan gribe ind over for det.

Som det tidligere har været berørt under drøftelsen af dette spørgsmål her i tinget — det var vist i juni måned — har vi ikke hidtil haft mange oplysninger om disse forhold. Men et vist holdepunkt for en vurdering foreligger nu i de tal, der for ganske nylig er meddelt om udlånene i Østifternes Kreditforening i det sidste par år. Denne kreditforening har i 1963-64 formidlet ca. 40 pct. af samtlige kreditforeningslån, og tallene derfra er allerede derfor af ganske betydelig interesse. I øvrigt er det indtrykket, at udlånene i de øvrige kreditforeninger ikke fordeler sig meget anderledes end i Østifternes Kreditforening.

For Østifternes Kreditforening var forholdet i 1963-64 det, at 69 pct. af udlånet i byejendomme gik til finansiering af nybyggeri — det vil jeg gerne særlig gøre opmærksom på — 14 pct. til ombygning o. lign. og 17 pct. til såkaldte andre formål: Da det vist ikke er usædvanligt, at der i forbindelse

med ombygning optages større lån end svarende til selve byggeudgiften, må den låntagning, der ikke vedrører egentligt nybyggeri, sandsynligvis være af størrelsesordenen 15-20 pct. af kreditforeningens lån til byejendomme, og overføres dette tal til samtlige kreditforeninger, andrager disse lån omkring 350 mill. kr. opgjort til kursværdi. Af det samlede obligationsudbud, herunder reallånefondens obligationslån, udgør dette beløb omkring en halv snes procent. Her har vi altså størrelsesordenen.

Hvad lånene nærmere er anvendt til, unddrager sig nøjagtigere belysning og kan vel overhovedet ikke belyses med større sikkerhed. Så meget er dog i hvert fald givet, at det ikke er hele dette låneprovenu, der anvendes til forbrug m. v. og til spekulationsformål. Det er således meget almindeligt, at erhvervsdrivende anvender sådanne lån til almindelig finansiering af deres virksomhed, netop fordi fast ejendom er et godt og sikkert låneobjekt, der muliggør en rimelig låntagning for låntageren. Det er ligeledes givet, at en del af lånene anvendes til afvikling af ældre lån. Endelig indgår en hel del af låntagningen i den almindelige ejendomshandel, hvor man vel ikke uden videre kan tale om spekulation, men hvor man dog heller ikke kan udelukke, at der realiseres kapitalgevinster, der vil kunne anvendes til forbrug.

Når jeg har fordybet mig lidt i disse oplysninger, er det især, fordi størrelsesordenen af denne låntagning naturligvis er af væsentlig interesse, når man skal tage stilling til betimeligheden af forholdsregler til en begrænsning af den. Sagen er nemlig den, at forbud eller anden direkte regulering af disse lån er en kompliceret affære, som jeg netop har givet udtryk for i det pågældende interview, men som det ærede medlem hr. Kai Moltke ikke gjorde opmærksom på. Det var i mit svar i interviewet.

For det første vil et sådant direkte indgreb give anledning til en betydelig administration; dette er naturligvis klart, hvis det drejer sig om en direkte regulering, men man skal heller ikke regne med, at forbud kan iværksættes, uden at der samtidig åbnes adgang for dispensationsmuligheder.

For det andet må man regne med, at en del af låntagerne vil søge andre former for lån, eventuelt på det såkaldte grå låne-